

ความถูกต้องของการวินิจฉัยจำแนกโรคปริทันต์เปรียบเทียบระหว่างการตรวจที่ใช้กับการตรวจที่ไม่ใช้
เครื่องมือตรวจปริทันต์

ปิยะนุช เพิ่มพานิช รัตนา อัมไพวรรณ นิตยา โชติกเสถียร สาครรัตน์ คงขุนเทียน

สุพัตรา แสงอินทร์ ชูติมา ยอดสุวรรณ พรรณวดี พันชัย จุลนิยม นิโกธรา

พัชณี ชูวีระ พรรณี ลีรพันธ์

ภาควิชาปริทันตวิทยา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โรคปริทันต์เป็นโรคพบได้ในประชากรจำนวนมาก การตรวจคัดกรอง วินิจฉัยโรคปริทันต์ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การสามารถตรวจพบโรคปริทันต์ตั้งแต่เริ่มเป็นโรค ทำให้สามารถป้องกันและรักษาโรคปริทันต์ได้ง่าย และ มีการทำลายอวัยวะปริทันต์น้อย ทันตแพทย์ส่วนมากให้การวินิจฉัยโรคปริทันต์โดยอาศัยลักษณะแสดงออกทางคลินิกมากกว่าการตรวจที่ได้มาตรฐานด้วยการใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์ การศึกษานี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาถึงความถูกต้องในการใช้การตรวจโดยไม่ใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์ซึ่งเป็นการตรวจหา หินน้ำลาย การบวมแดงของเหงือก และการโยกของฟันมาใช้ระดับความรุนแรงของโรคปริทันต์เปรียบเทียบกับวิธีการที่เป็นมาตรฐานคือ การตรวจโดยใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์ (ระบบ PSR) และศึกษาถึงปัจจัยที่อาจมีผลต่อการวินิจฉัยโรคปริทันต์ มีผู้ป่วยที่ถึงกำหนดรักษาโรคปริทันต์ที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จำนวน 220 รายเข้าร่วมในการศึกษา โดยผู้ป่วยจะได้รับการตรวจวินิจฉัยโรคปริทันต์โดยไม่ใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์ก่อน หลังจากนั้นจะได้รับการตรวจโดยใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์ นำผลจากการตรวจไปวิเคราะห์หาค่า ความถูกต้องของการตรวจโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ SPSS 10.0 พบว่าการตรวจโดยไม่ใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์ให้ค่าความถูกต้องต่ำเมื่อเทียบกับวิธีที่ใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์โดยให้ค่า kappa เพียง 0.128 นอกจากนี้ยังพบว่าการวินิจฉัยทั้งสองวิธีจะให้ผลคล้ายคลึงกันมากที่สุดเมื่อระดับความรุนแรงของโรคมีค่า PSR score 2 ส่วนที่ระดับ PSR score 0 และ 1 ค่าจากการตรวจโดยไม่ใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์มักให้การประมาณค่าความรุนแรงที่มากกว่าความเป็นจริง แต่ในทางกลับกันเมื่อระดับความรุนแรงของโรคมีค่า PSR score 3 และ 4 การตรวจโดยไม่ใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์จะให้การประมาณค่าความรุนแรงของโรคต่ำกว่าความเป็นจริง เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการวินิจฉัยพบว่า ด้านของฟันและซี่ฟันที่ตรวจไม่มีผลต่อความถูกต้องของการตรวจเมื่อเทียบการตรวจทั้งสองวิธี รวมทั้งปัจจัยด้านอายุและเพศไม่แสดงแนวโน้มของการมีผลกระทบต่อผลการตรวจ

สรุป การตรวจคัดกรองผู้ป่วยโรคปริทันต์โดยไม่ใช้เครื่องมือตรวจปริทันต์โดยพิจารณาการแสดงออกทางคลินิกเป็นหลักไม่สามารถบอกระดับความรุนแรงของโรคที่ถูกต้องได้ จึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการคัดกรองผู้ป่วยโรคปริทันต์ ทดแทนการตรวจโดยใช้เครื่องมือปริทันต์

Accuracy of diagnosis of periodontal diseases compared between probing and
non-probing examination procedures

Piyanuj Permpnich Ratana Umpriwan Nitaya Jotikasthira Sakornratana Khongkhunthian
Supatra Sang-In Chutima Yodsuwan Panwadee Bundhaya Julniyom Nigrotha
Patchanee Chuveera Pantee Leeraphan

Department of Periodontology, Faculty of Dentistry, Chiang Mai University, Thailand

---

Periodontal diseases affect a large number of people all around the world. Accurate and efficient screening and diagnosis system can help evaluating the periodontal status at the initial stage of diseases. Early diagnosis of periodontal diseases aids in treatment to prevent the disease progression. Most dentists base their diagnosis of the periodontal disease mainly on the clinical parameters instead of using the standard measurement such as periodontal probe. The purposes of this study were to determine the accuracy of periodontal diagnosis compared between non-probing and probing examination procedures (PSR system) as a gold standard and to evaluate the factors that have an influence on the accuracy of diagnosis. Non-probing examination was done by using the detection of calculus, redness and/or swelling of gingiva, and tooth mobility. Probing examination was done using the PSR system. Two hundred and twenty subjects at the Faculty of Dentistry, Chiang Mai University were included in this study. The periodontal status was evaluated using the non-probing examination method followed by the probing examination method in all subjects. Data was analyzed using the SPSS program version 10.0. The result of the study showed that non-probing examination was inaccurate to use as a diagnostic tool for periodontal diseases comparing to the probing examination method (Kappa = 0.128). The non-probing examination method showed the most accurate result only when it was used to diagnose the sites with PSR score 2. The non-probing examination method overestimated the severity of periodontal disease at PSR score 0 and 1 in contrast to the underestimation of PSR score 3 and 4. Type of tooth, sites of tooth, age, and sex has no influence on the accuracy of diagnosis.

Conclusion Non-probing examination was not accurate in screening and diagnosis of periodontal disease. Non-probing examination should not be used to replace the diagnosis using probing examination method.